

LÆRINGSMÅL, PLANLÆGNING OG FAGTEAMSAMARBEJDE

TOMAS HØJGAARD ([HTTP://PURE.AU.DK/PORTAL/DA/TOMAS@EDU.AU.DK](http://pure.au.dk/portal/da/tomas@edu.au.dk))
INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU)

OPLÆG PÅ KONFERENCEN "MATEMATIK I MARTS" I SORØ

LÆRINGSMÅL – GIVER DET MENING?

› To nødvendige fordringer:

› Italesætte mening – internt og eksternt.

› Give undervisningsmæssig pejling.

PLANLÆGNING: HVAD ER UDFORDRINGEN?

- › ”Hvad skal de lave?” versus ”Hvad skal de lære?”
som dagsordensættende ramme (EVA, 2012).

Dannelse kan forstås som den prægning af den personlige tilbøjelighed der står tilbage, når nogen har lært noget.

- › To ødelæggende tilgange (Højgaard et al., 2010):
 - › ”De skal lære det hele hele tiden” (dannelses-fælden).
 - › Pensumitis (Jensen, 1995) (færdigheds-fælden).

Færdighed kan forstås som nogens evne til at udføre en given handling med utvetydige karakteristika.

- › Behov for at arbejde systematisk med forbindelsen mellem meningsbærende mål og konkret praksis.

KOMPETENCE

Kompetence bruger jeg som betegnelse for nogens indsigtfulde parathed til at handle på en måde, der lever op til udfordringerne i en given situation.

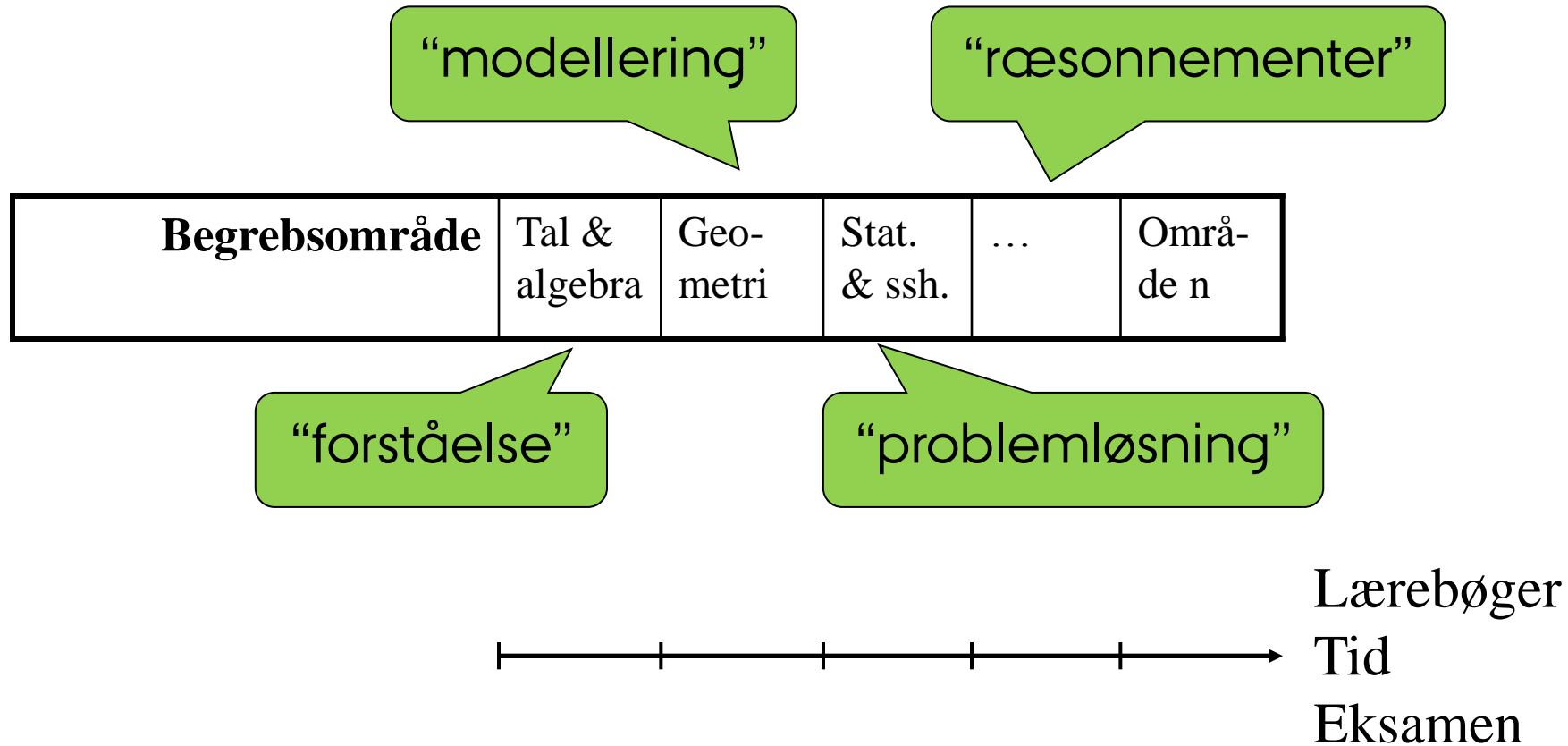
- › Et begreb orienteret mod handling.
- › Fokus på situationsmestring.
- › Udfordrer den personlige handleparathed.

- › ”Kompetence er dannelse i aktion.” (Peter Harder)

EN UDVIKLINGSMÆSSIG PRÆMIS

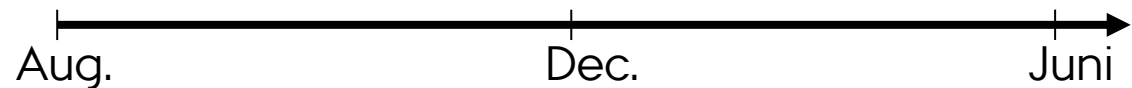
Målene giver didaktisk set kun mening hvis de rammescætter og orienterer lærernes tænkning om deres undervisning.

PENSUMITIS OG TRADITIONEN FOR "PUNKTOPSTILLINGER MED KOMMENTARER"

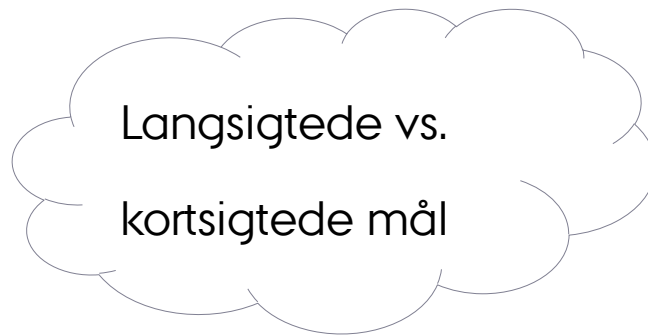
EN KOMPETENCEORIENTERET LÆREPLAN

Begrebsområde	Tal og algebra	Geometri og måling	Statistik og sandsynlighed
Kompetence			
Tankegangsk.			
Problembehandl.k.			
Modelleringsk.			
Ræsonnementsk.			
Repræsentationsk.			
Symbolbehandl.k.			
Kommunikationsk.			
Hjælpemiddelk.			

MÅLSTYRET PLANLÆGNING, TILRETTELÆGGELSE OG KLASSELEDELSE

Begrebsområde Kompetence	Tal og algebra	Geometri	Stat. og sandsynl.
Tankegangsk.			
Problembehandl.k.			
Modelleringsk.			
Ræsonnementsk.			
...			

Hvad skal de lære?

Hvad skal de lave for at lære det?

Aug.

Juni

16/8 19/8 23/8 26/8 30/8 2/9

8.15

9.00

9.50

- Planlægning gennem moduler med egne læringsmål

- Tilrettelæggelse af hver (dobbel)lektions læringsmæssige funktion og aktiviteter

Didaktisk klasseledelse med afsæt i egen målstyrede tilrettelæggelse

ET EKSEMPEL FRA PROJEKTET KOMPIS

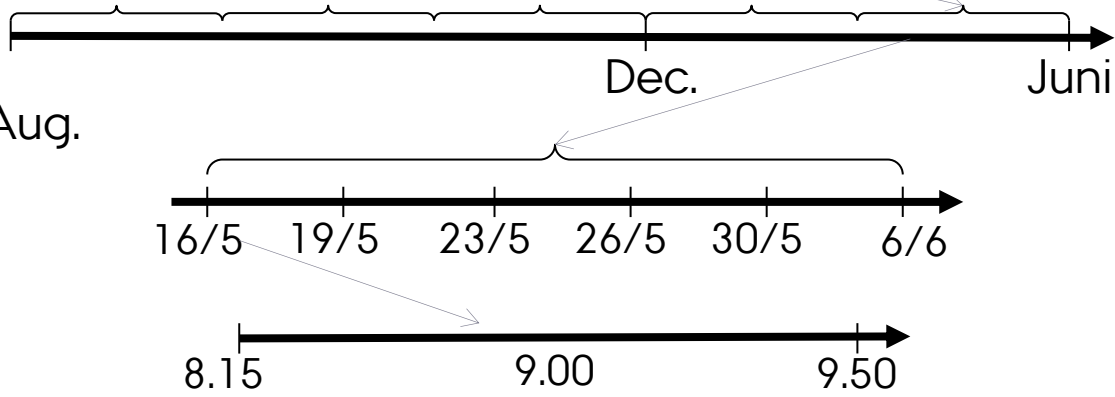
Begrebsområde Kompetence	Tal og algebra	Geometri	Stat. og sandsynl.
Tankegangsk.			
Problembehandl.k.			
Modelleringsk.			
Ræsonnementsk.			
...			

Et forløb i 8. kl. med sigte på [ræsonnementskompetence](#)

En uge om målets kerne, to uger med elevstyret projektarbejde

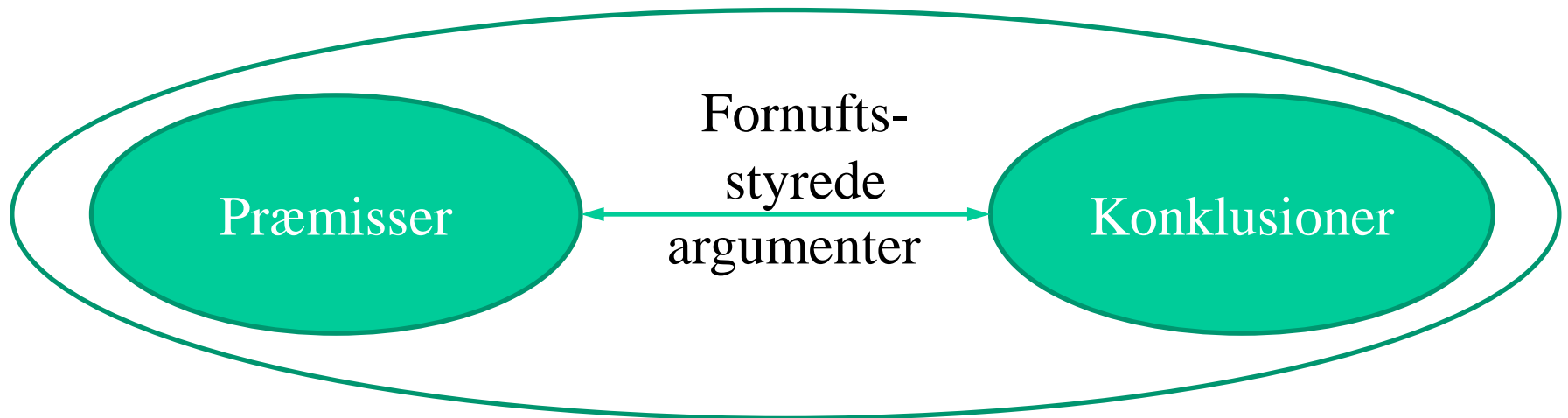
16/5: Udvikling af elevernes forståelse af ræsonnementskompetence

Formidlingsmodel: [Initiering](#), [erfaring](#), [didaktificering](#), ny situation, [forklaring](#), fokuserede erfaringer, [projektstart](#), elevstyret projektarbejde.

HVAD ER ET RÆSONNEMENT?

Et ræsonnement

ERFARINGER OG ANBEFALINGER

Målstyret planlægning og didaktisk klasseledelse

- › giver *bedre læring*, fordi man "går efter bolden".
- › er *meningsfuldt for lærere*, fordi det kalder på fagdidaktisk refleksion.
- › er *motiverende for elever*, fordi undervisningen begrundes konstruktivt.
- › gør *elevstyrede arbejdsprocesser nemmere*, fordi "kontrakten" er eksplicit.
- › inviterer til *formativ evaluering*, fordi ambitionen er eksplicit.

- › er *mere udfordrende* en forms-styret klasseledelse.
- › *ændrer kulturen* i klasserummet.
- › opleves som en *større ændring* end mange lærere forestiller sig.

Det er derfor en god ide at man

- › ved at man kan starte i det små, fx med ét modul af og til.
- › tænker det som en længerevarende – år, ikke måneder – udviklingsproces.
- › etablerer en "ramme" af didaktisk orienterede fagteams (jf. Andreasen et al., 2011).
- › tilknytter ressourcepersoner til disse fagteams.
- › oplever ledelsesmæssig opbakning, strukturel støtte og konstruktive forventninger.

REFERENCER

- Andreasen, M., Damkjær, H. S. & Højgaard, T. (2011) MaTeam-projektet – om matematiklærerfagteam, matematiklærerkompetencer og didaktisk modellering, *MONA*, 3, pp. 26-45.
- Blomhøj, M. & Højgaard, T. (2011). Hvad er meningen? Didaktisk klasseledelse I matematik via form eller mål. I Schmidt, M. S.: *Klasseledelse og fag – at skabe klassekultur gennem fagdidaktiske valg*, Dafolo, pp. 143-163.
- EVA (2012). *Lærernes brug af Fælles Mål*. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Højgaard, T., Bundsgaard, J., Sølberg, J. & Elmose, S. (2010). Kompetencemål i praksis – foranalysen bag projektet KOMPIS. *MONA*, 3, pp. 37-54.
- Jensen, J.H. (1995). Faglighed og pensumitis, *Uddannelse*, 9, pp. 464-468.
- Jensen, T.H. (2007). *Udvikling af matematisk modelleringskompetence som matematikundervisningens omdrejningspunkt – hvorfor ikke?* IMFUFA-tekst, nr. 458. Roskilde: Roskilde Universitetscenter. Ph.d.-afhandling. Kan rekvireres ved henvendelse til imfufa@ruc.dk.
- Jensen, T.H. (2009). Modellering versus problemløsning – om kompetencebeskrivelser som kommunikationsværktøj. *MONA*, 2, pp. 37-54.

Alle tekster hvor jeg er (med)forfatter kan findes via <http://pure.au.dk/portal/da/thje@dpu.dk>